

Council of the
European Union

Brussels, 27 March 2024
(OR. en)

8231/24

LIMITE

**COPEN 154
DROIPEN 79
FREMP 166
JAI 536**

NOTE

From:	Presidency/General Secretariat of the Council
To:	Delegations
Subject:	Council conclusions on 'Small-scale detention: Focusing on resocialisation and reintegration in society' - Draft submitted by the Presidency

Delegations will find annexed a draft submitted by the Presidency for the abovementioned Council conclusions.

(draft)

Závěry Rady

„Věznice malého rozsahu: Zaměření na resocializaci a reintegraci do společnosti“

Úvod

- a) Haagský program z roku 2004 a Stockholmský program z roku 2009 uznaly, že zadržení a alternativy k vazbě jsou důležitou oblastí politiky EU v oblasti spravedlnosti.
- b) Klíčovou prioritou Strategické agendy 2019–2024, přijaté Evropskou radou dne 20. června 2019, je ochrana občanů a svobod. Za tímto účelem by Evropská unie měla bránit základní práva a svobody svých občanů, jak jsou uznávány ve Smlouvách, a chránit je před stávajícími a vznikajícími hrozbami. S ohledem na to je třeba rozšířit a posílit boj proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti.
- c) Zadržené osoby jsou atraktivním cílem náborových sítí pro terorismus a organizovaný zločin, a je velmi důležité proti tomuto jevu aktivně bojovat.
- d) Strategická agenda 2019–2024 také znamená změnu směrem k zelenější, spravedlivější a inkluzivnější budoucnosti. Řešení různých forem zadržování s cílem udržitelnosti a sociální reintegrace přispívá ke splnění těchto horizontálních priorit.
- e) Rada Evropy má dlouhou tradici v řešení otázek souvisejících s detencí a získala o tomto tématu velmi hluboké znalosti.
- f) V závěrech o zlepšení trestněprávní reakce na radikalizaci vedoucí k terorismu a násilnému extremismu, přijatých 20. listopadu 2015, Rada vyzvala Komisi, aby okamžitě alokovala potřebné finanční zdroje k provedení těchto závěrů Rady, zejména na podporu rozvoje rehabilitačních programů a nástrojů pro hodnocení rizika s cílem určit nejvhodnější trestněprávní reakci s ohledem na individuální okolnosti a bezpečnostní a veřejné zájmy
- g) Ve svém rozhodnutí v kauze Aranyosi/Căldăraru ze dne 5. dubna 2016 a následných rozhodnutích uznal Soudní dvůr Evropské unie důležitost podmínek vazby v kontextu

vzájemného uznávání a provádění Rámcového rozhodnutí 2002/584/JHA týkajícího se evropského zatykače.

- h) Evropská unie opakovaně zdůraznila důležitost procesů reintegrace a rehabilitace v souladu s základními právy.
- i) Ve svém usnesení ze dne 5. října 2017 o vězeňských systémech a podmínkách věznění vyzval Evropský parlament členské státy, aby dávaly přednost malým jednotkám s ubytováním pro omezený počet vězněných osob s cílem předcházet recidivě a podporovat reintegraci do společnosti. Evropský parlament doporučil navázání silných vazeb s místními komunitami a vytvoření vazeb, které podpoří reintegraci jednotlivců do společnosti, poukazujíc na důležitost zapojení do komunity.
- j) V závěrech Rady o podpoře vzájemného uznávání prostřednictvím zvýšení vzájemné důvěry, přijatých 7. prosince 2018, byly členské státy vyzvány, aby využívaly alternativních opatření k vazbě s cílem snížit počet osob ve svých vězeňských zařízeních, čímž by se dále podporoval cíl sociální rehabilitace a také se řešil fakt, že vzájemná důvěra často trpí špatnými podmínkami vazby a problémem přeplněných vězeňských zařízení.
- k) Ve závěrech Rady o alternativních opatřeních k vazbě, přijatých 3. prosince 2019, byly členské státy vyzvány, aby řešily přeplnění věznic a podporovaly reintegraci pachatelů do společnosti s ohledem na dopad na snižování recidivy a riziko radikalizace ve vězení. V těchto závěrech Rady se také uvádí, že trestní sankce a opatření používaná a způsob, jakým jsou prováděna, přispívají k prevenci recidivy a tím ovlivňují bezpečnost ve společnosti.
- l) Tyto závěry také zdůraznily, že sdílení osvědčených postupů je užitečným způsobem, jak si členské státy mohou navzájem vzájemně předávat zkušenosti a zlepšovat svou vlastní legislativu, postupy a praxe. EU také může těžit z těsnější spolupráce s Radou Evropy a dalšími relevantními organizacemi.
- m) Na Justiční a vnitrostátní radě dne 7.-8. října 2021 se diskuse odrazily na společném závazku ministrů pokračovat v zlepšování podmínek vazby, s ohledem na princip vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí
- n) Členské státy, Komise, Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA), Eurojust, Evropská soudní síť (EJN) a praktici pracující denně s nástroji vzájemného uznávání v oblasti omezování

svobody by měli usilovat o nalezení a provedení řešení současných výzev, včetně těch, které se týkají zlepšení rehabilitačních a reintegračních strategií.

- o) Evropská organizace vězeňských a korekčních služeb (EuroPris) podporuje tvůrce politiky v poradní kapacitě týkající se vězeňských záležitostí. Navíc navazuje vztahy a vyměňuje informace s jinými organizacemi pracujícími v oblasti trestního práva s cílem vypracovat osvědčené postupy v této oblasti.
- p) Pravidla EuroPris zdůrazňují, že pracovní metoda založená na budování vztahů personálu s lidmi ve vězení prostřednictvím komunikace a interakce přispívá k zajištění lepší bezpečnosti, ochrany a dobrého řádu, stejně jako k rehabilitaci a přípravě na propuštění.
- q) Dne 8. prosince 2022 Komise přijala doporučení o procesních právech podezřelých a obviněných osob podléhajících předběžné vazbě a o materiálních podmínkách vazby.
- r) Vedle minimálních standardů pro podmínky vazby v souladu s základními právy stanoví doporučení Komise, že členské státy by měly investovat do sociální rehabilitace vězněných osob s ohledem na jejich individuální potřeby. Aby se vězni lépe připravili na propuštění a usnadnili jim reintegraci do společnosti, měly by členské státy také zajistit, aby měli všichni vězni přístup k bezpečným, inkluzivním a přístupným vzdělávacím programům, které odpovídají jejich individuálním potřebám a zároveň zohledňují jejich aspirace.
- s) 18měsíční program Rady pro období od 1. července 2023 do 31. prosince 2024 prioritizuje soudní spolupráci a zlepšení celkové efektivity a odolnosti soudních systémů a také boj proti riziku sociálního vyloučení těch kategorií, které jsou nejzranitelnější nebo ohroženy vyloučením v kontextu provádění akčního plánu Evropského pilíře sociálních práv.
- t) Během neformální Justiční a vnitrostátní rady dne 26. ledna 2024 vyjádřily členské státy ochotu dále udržovat reflexi nad zařízeními malého rozsahu.
- u) Evropský symposium o vězeňských zařízeních, které se konalo 20. a 21. března 2024 pod záštitou belgického předsednictví, ukázalo, že zařízení malého rozsahu přispívá k lepší komunitní a sociální integraci a vede k nižší míře recidivy. Takový druh věznění tedy přispívá k cíli bezpečnější společnosti a nižší kriminality.

- v) Vězněné a bývalé vězněné osoby jsou občany zvláště zranitelné vůči sociálnímu vyloučení a jsou zasaženy cíli stanovenými v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snížení chudoby, které mají být dosaženy do roku 2030 v rámci akčního plánu Evropského pilíře sociálních práv.
- w) Rozsáhlý výzkum a osvědčené postupy již existující v různých členských státech ukázaly, že zařízení malého rozsahu umožňují diferenciaci na individuální úrovni a prioritizují budování odpovědnosti a vzájemného zapojení prostřednictvím integrace do místní komunity. Zařízení malého rozsahu je třeba chápat jako struktury s omezenou kapacitou ve srovnání s věznicemi velkého rozsahu. Takto omezená kapacita přispívá k propagaci lepšího klimatu života, dynamické bezpečnosti, sociální inkluze a tím i lepší atmosféře pro reintegraci.
- x) Existující zařízení malého rozsahu v členských státech a dosažený pokrok v této oblasti by měly být uvítány.
- y) Zařízení malého rozsahu podporují vytváření inkluzivní společnosti prostřednictvím inovativních přístupů, které řeší sociální výzvy, jak jsou prioritizovány v rámci výzkumného a inovačního programu Evropské komise.
- z) Zařízení malého rozsahu pomáhají předcházet recidivě a radikalizaci, zajišťují sociální rehabilitaci vězňů a přispívají k posílení praktik obnovující spravedlnost a inkluzivních komunit.

Závěry Rady

Obecné úvahy:

1. Unie má klíčovou roli při ochraně základních práv vězněných osob.
2. Potvrzuje se cíl podpory sociální rehabilitace a reintegrace zadržených osob.
3. Resocializace a reintegrace do společnosti hrají důležitou roli při úspěšné rehabilitaci lidí, kteří spáchali trestný čin, a snižují šance na opětovný spáchání trestného činu.
4. Potvrzuje se, že investice do rozvoje rehabilitačních programů s ohledem na individuální okolnosti by měla být považována za trestněprávní reakci na radikalizaci.
5. Zařízení malého rozsahu zlepšuje kvalitu života jak pro personál ve vězeňských zařízeních, tak pro vězněné osoby a usnadňuje vytváření konstruktivního prostředí pro reintegraci.
6. Zařízení malého rozsahu přispívají k respektování základních práv a zvyšují pocit bezpečí ve vězeňských zařízeních.
7. Respektující a konstruktivní interakce s vězni přispívá k budování odpovědnosti, autonomie a integrace v místní komunitě.
8. Struktury vazby, které poskytují lepší vedení při návratu do společnosti, přispívají k minimalizaci negativních dopadů vazby a rizika opětovného spáchání trestného činu.
9. Při zkoumání použití a výhod zařízení malého rozsahu je důležité mít na paměti zvláštnosti a specifické rysy členských států.

Rada vyzývá členské státy k:

10. Prozkoumání rozsahu a výhod forem malého rozsahu, diferencovaného a integrovaného s komunitou věznění, včetně vězeňských domů, ve srovnání s velkými vězeňskými institucemi. Vězeňské domy jsou chápány jako zařízení malého rozsahu, diferencovaná, integrovaná s komunitou s vhodnými programy zaměřenými na rehabilitaci a reintegraci s ohledem na individuální potřeby s důrazem na budování autonomie a přijímání odpovědnosti.
11. Zvyšování povědomí mezi tvůrci politik a právními praktiky o výhodách malého rozsahu, včetně vězeňských domů.

12. Zvažte umožnění použití zařízení malého rozsahu a dalších alternativních forem vazby, které usnadňují sociální rehabilitaci vězňů s cílem lépe připravit pachatele na reintegraci do společnosti a pomoci předcházet opětovnému spáchání trestného činu.
13. Zvažte použití zařízení malého rozsahu, včetně vězeňských domů, s cílem omezit negativní dopady vazby a zajistit lepší vedení pro vězněné osoby při návratu do společnosti.
14. Při implementaci zařízení malého rozsahu stanovte kritéria pro výběr vězňů. Zvažte použití zařízení malého rozsahu nebo alternativních forem vazby pro zranitelné osoby, jako jsou osoby se zdravotním postižením, ženy během těhotenství a po porodu a mladí dospělí.
15. Zvažte implementaci aspektů digitalizace ve zařízeních malého rozsahu a, kde je to vhodné, zvažte umožnění komunikace prostřednictvím digitálních prostředků, aby vězni udržovali kontakt se svými rodinami a zlepšili autonomii při hledání zaměstnání, absolvování školení nebo hledání ubytování při přípravě na propuštění.
16. Zmapujte osvědčené postupy a zkušenosti s používáním zařízení malého rozsahu a sdílejte tyto informace s příslušnými institucemi a agenturami v Evropské unii a v dalších členských státech k provedení doporučení uvedených výše zmíněným doporučením Komise ze dne 8. prosince 2022.
17. Zvažte zařízení malého rozsahu, včetně vězeňských domů, jako posílení praktik obnovující spravedlnost a inkluzivních komunit, což nakonec přispívá k spravedlivější a více inkluzivní budoucnosti.
18. Zajistěte cílené školení personálu a praktiků ve zařízeních malého rozsahu ohledně pracovních metod, profesní etiky a postupů, aby se zlepšila bezpečnost, interakce s vězni a příprava na sociální reintegraci.
19. Zajistěte vězňům ve zařízeních malého rozsahu placenou práci užitečné povahy a dostupné vzdělávací programy.
20. Zlepšete kapacity a zdroje sociálních služeb a dalších služeb a aktérů zasahujících ve zařízeních malého rozsahu, s cílem přispět k sociální reintegraci a zlepšení podmínek věznění.

Rada vyzývá Komisi k:

21. Posouzení potřeby studovat a analyzovat, zejména prostřednictvím používání dat založených na důkazech a životních zkušenostech těch, kdo zažili věznění malého rozsahu, použití zařízení malého rozsahu ve všech členských státech s cílem podpořit šíření národních osvědčených postupů.
22. Zvýšení povědomí a výměny osvědčených postupů týkajících se malého rozsahu, diferencovaného a integrovaného s komunitou, zejména vězeňských domů, mezi tvůrci politik a právními praktiky prostřednictvím organizace setkání odborníků.
23. Podporu používání zařízení malého rozsahu, včetně vězeňských domů, v jejím programu na ochranu práv chráněných evropskými politikami v oblastech justice, vzdělávání, zdraví a blahobytu, zaměstnanosti, sociálních věcí a začleňování a rodinného života.
24. Členské státy povzbuzovat finanční podporou v rámci existujících a možných budoucích fondů EU zřízení a další rozvoj a provedení zařízení malého rozsahu, včetně vězeňských domů, kapacitní budování s městskými radami, pilotními projekty, školicími protokoly a metodikami pro personál.
25. Zajištění finančních možností pro organizace aktivní v oblasti malého rozsahu, jako jsou Evropské fórum obnovující spravedlnosti (EFRJ), Děti vězňů v Evropě (COPE), Síť RESCALED, Evropská asociace vězeňského vzdělávání (EPEA), Evropské vězeňské vzdělávací akademie (EPTA) a EuroPris.

Rada vyzývá Komisi a členské státy k:

26. Úzké spolupráci s Radou Evropy a dalšími relevantními organizacemi, institucemi a agenturami, aby promýšlely optimální spolupráci a zvyšování povědomí o používání a rozvoji zařízení malého rozsahu, včetně vězeňských domů, jako alternativy k vězení velkého rozsahu.